

BM adatfeldolgozó története

1968-ban az akkori Szovjetunió minisztertanácsának az elnökétől, Koszingtól jött egy levél a Fock Jenő vezette magyar kormányhoz az ESZR kooperációra vonatkozó javaslattal. Az ESZR (Egyesített Számítógép Rendszer) keretein belül az akkori szocialista országok közötti nemzetközi együttműködéssel egy számítógéprendszert hoztak létre, mely nálunk is segítette a számítástechnikai szabványokat megalapozni.

Sebestyén János, a frankfurti Külkereskedelmi Kirendeltség akkori vezetőjének kapcsolatépítő tevékenysége nyomán, a német Siemens céggel történő kooperáció a COCOM felügyelete alatt komoly erőforrás korlátozások, szoftver és a hardverkorlátozások mellett jöhetett létre, melynek során a 70-es évek elején megkezdődött a személyorientált, papír alapú nyilvántartások gépi feldolgozásának létrehozása. A COCOM az akkori keleti blokk országait sújtó kereskedelmi embargó, melynek listáján szerepelt pl. az IBM, az Apple, a Commodore, a mainframek, vagy az ethernet hálózati eszközök.

Az ennek ellenére mainframe technológiát megvalósító Siemens 4004/45-F (1966) típusú számítógép és az azon futó BS-1000 batch orientált operációs rendszer szolgáltatta az adatfeldolgozó technikai alapját, amely számos személyorientált nyilvántartás gépi feldolgozását tette lehetővé. Példaképpen említhetjük meg a Büntettesek nyilvántartását, a Modus Operandi adattárát (az egyes elkövetőkhöz kapcsolható jellemzők szerint), a Veszélyes bűnözők adattárát, az Idegenrendészeti adattárát. Az informatikai központ kiépítésével százezres nagyságrendben dolgozhattak fel tételeket (a nyilvántartások folyamatos bekapcsolása következtében a kezelt adatok mennyisége is folyamatosan bővült).

Az akkor rendelkezésre álló - a COCOM korlátozásai mellett – alkalmazható technológiával ez a folyamat messze nem volt olyan triviális, mint ahogy azt napjainkban gondolnánk. Az erőforrás-, illetve szoftverkorlátok miatt, valamint az intézmény zártságából adódóan tömérdek saját fejlesztésre volt szükség, mind az adatok feldolgozásában, tárolásában, megfelelő szintű titkosításában és mindemellett, a nagy terhelés melletti teljesítményoptimalizálásban.

Tekintetbe véve a személyorientált nyilvántartások azon sajátosságát, miszerint egy adott személy beazonosításának alapját a természetes személyazonosító adatok (családi név, utónév, születési hely és idő, anyja családi neve, anyja utóneve) jelentették, a rendszer sikeres működtetésének elengedhetetlen eleme volt egy megfelelő kereső rendszer kidolgozása. Ennek eredményeképp jött létre a karakteres keresési mód által felmerülő problémákat kiküszöbölő, fonetikán alapuló keresés, mely gyakorlatilag megvalósította a személyi szám nélküli beazonosítást, kiemelkedő hatásokkal kiküszöbölve az akkori információs csatornák hibalehetőségeit.

A 80-s évek közepére a BS-1000-et felváltotta a BS-2000 time-sharing alapú operációs rendszer, az adattovábbítás vonatkozásában távirógépeket leváltották az adatbázisok on-line elérését biztosító munkaállomások.

Források:

BM adatfeldolgozó története

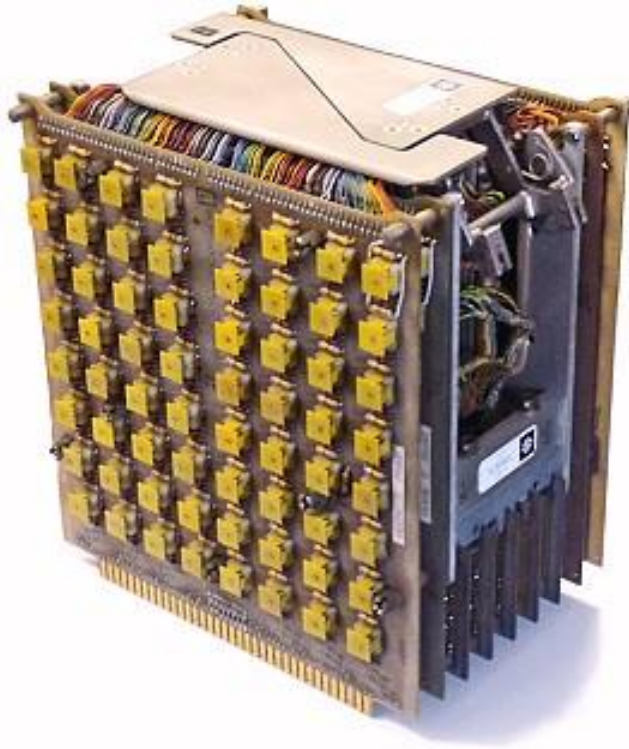
http://users.atw.hu/szki/bemutakozas/szki/kovacs_gyozo.pdf

http://www.abtl.hu/kutatoterem/cikkek/baczoni_bikki

http://www.abtl.hu/kutatoterem/cikkek/petrikne_iratok

http://www.hiradastechnika.hu/data/upload/file/1972/07/1972_07_02.PDF

Mainframe Siemens 4004

Block of memory the system TR 440 with ferrite core memory. This mainframe computer was used at a later date in the computer center of the University.

The main memory of the computer system of Siemens 4004/45 was extended after some time of 64 to 128 kilobytes, and finally in 1973 to 256 kilobytes. As the operating system a band operating system (BBS), ran a band-top operating system (BPBS), the disk operating system BS BS 2000 ([1](#), [2](#) first then 1000 and ultimately)

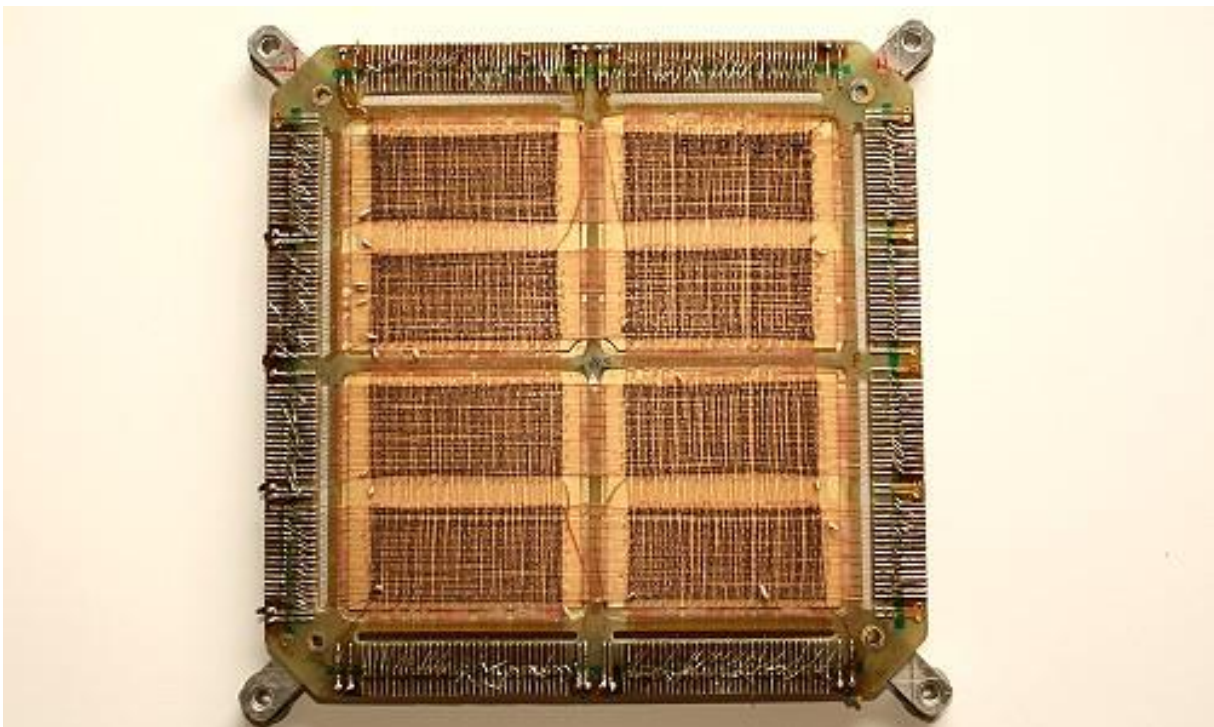
BM adatfeldolgozó története

The computer system of Siemens 4004 at the computer center of the University of Regensburg

The calculator itself is housed in three cabinets, the associated Magnetbandgerät had six stations of magnetic tape, which as one possible scenario when the catalog is created a magnetic tape device for entering, were used for output and for sorting operations, while the last as the replacement tape drive. Some plates stack served as a memory for the operating system, as well as intermediate storage. The programs wrote employees of University Library in the machine code assembler.

BM adatfeldolgozó története

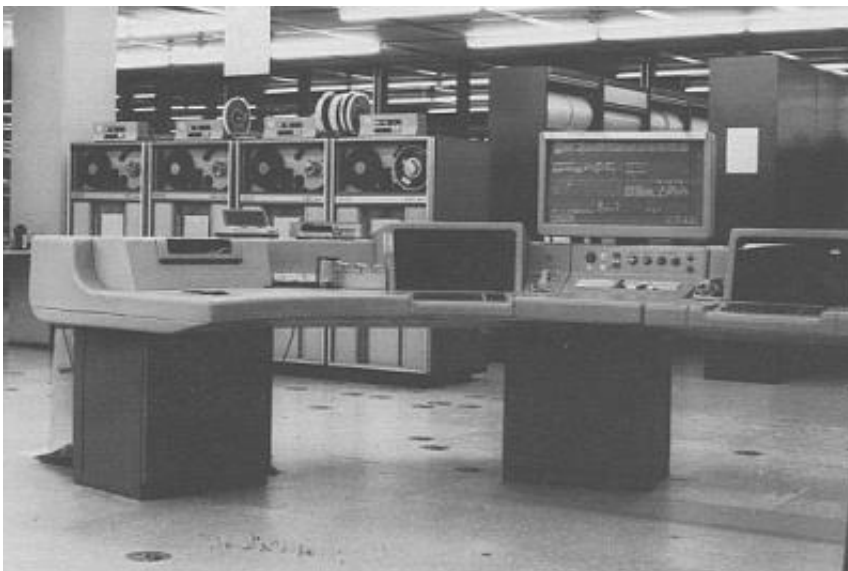

Ferrite core memory element from the core memory block of the plant of Siemens 4004/45

Core memory matrix

Heinrich Heine University Dusseldorf
Computing Centre 1974 Siemens 4004/45

Forrás:

<http://www.uni-regensburg.de/bibliothek/medienentwicklung/medienbearbeitung/maschinen/siemens4004/>